

Väl fungerande älgförvaltning i Södra Älvsborg

Det nya älgförvaltningssystemet, som vi nu haft i 12 år, fungerar väldigt olika i landet. Tack vare att länsjaktvårdskonsulenterna i Södra Älvsborg, Alf Johansson i Väla, redan för mer än 50 år sedan utvecklade viltvårdsområden och jaktvårdskretsar bildades, har jägare och markägare samarbetat i viltförvaltningsfrågor. Detta ligger till grund för att det i Södra Älvsborg finns ett stort antal Älgskötselområden. Markägare och jägare har tillsammans ansvaret för viltvården och förvaltningen av älgstammen i balans med födotillgången för alla våra hjortvilt.

I en debattartikel i Land Skogsbruk, som ordföranden i LRF Sofia Karlsson skrivit, målas en bild upp av att samarbetet inte fungerar. Älgförvaltningsgrupp 9 i Västra Götaland har svarat på artikeln och den publicerades två veckor senare. Innehållet i Sofias artikel stämmer inte med den uppfattning ÄFG har om hur älgförvaltningen i Älgförvaltningsområde 9 fungerar. Av den anledningen inbjöd ÄFG 9 LRF till ett möte för att diskutera älgförvaltningen. Sofia Karlsson, Regionordförande LRF Västra Götaland, och Jan Landström, regionalt sakkunnig inom viltfrågor i LRF Västra Götaland och samtliga i älgförvaltningsgrupp 9 deltog i mötet. Ordförande i ÄFG 9 Sven-Olof Salomonsson visade en presentation om hur älgförvaltningen fungerar. Under Sven-Olofs presentation uppstod diskussion och klargörande av terminologi och begrepp, som hade olika innebörd för deltagarna. Sofia förklarade debattartikelns innehåll och syfte.

Hon har fått väldigt många reaktioner på artikeln. Hon förklarade även att den provocerande rubriken "SAMSYNEN MELLAN ÄLGJÄGARE OCH MARKÄGARE ÄR SÄMRE ÄN NÅGONSIN" inte var hon som skrivit, utan tidningen. Under de år som det nya adaptiva älgförvaltningssystemet pågått hävdar ÄFG 9 att det varit utveckling och kompetenshöjning i hög grad och samsynen är mycket god i ÄFO 9. Däremot finns det andra ÄFO som inte lyckats lika bra. Alla mötes-deltagarna visade ett stort engagemang och det betonades hur viktigt det är att träffas och ha en bra dialog. Det visar sig att ÄFG 9 och LRF har samma mål och mötet blev mycket givande.

Slutligen diskuteras attityden hos Länsstyrelsens handläggare för älgförvaltningen och här var samtliga överens om att förändring måste ske för att det lokala engagemanget inte ska försvinna. Dialogen och kommunikationen med respekt för våra olika roller måste förbättras.

Vilket förvaltningssystem ska vi ha i framtiden? Mötet var överens om att älgen behöver förvaltas med lokala kunskaper och faktaunderlag. Hänsyn ska tas till övrigt klövvilt och betetrycket är en central faktor. En enklare och mer kostnadseffektiv förvaltning är önskvärd. Markägarnas ansvar och samverkan med jägarna är viktig och ökad kompetens och förbättrad kunskap hos alla inblandade ska vi sträva mot.

Några delar ur Sven-Olofs presentation

Kanske kan arbetet i ÄFO 9 vara ett gott exempel på fungerande älgförvaltning och visa andra ÄFO hur man kan lyckas samverka bättre.

Samverkan jägare och markägare är grunden för förvaltningsarbetet.

Skogsvård och viltvård hör ihop, skogsvården påverkar viltets förutsättningar och viltet påverkar skogens förutsättningar.

Hur många älgar det finns plats till beror på hur mycket övrigt hjortvilt det finns. Under de elva år vi haft den nya förvaltningen, så har kronhjort och dovhjort ökat kraftigt. Trots att älgstammen halverats är betestrycket på vissa håll lika stort. I vissa områden skjuts lika mycket kronhjort som älg. Vi ser att kronhjorten tränger undan älgen. Där betestrycket minskat kan vi idag föryngra med tall utan att behandla plantorna.

Samförstånd uppnår vi genom att:

- Skapa bra samarbetsklimat
- Grundläggande förhållnin
- Gemensam inriktning
- Gemensamma mål för viltstammarna
- Gemensamma mål för skogen
- Basera våra diskussioner på insamlade fakta

Markägare och jägare har olika intressen men om vår dialog och samverkan präglas av: Öppenhet, Ärlighet, Respekt och Kommunikation bör vi kunna vara överens om att. Äganderätt till jord och skog medför ett ansvar inför kommande generationer att uthålligt vårda och bruka en fastighet måste respekteras. Det är en ansvarsfull samförvaltning av skog och vilt som är grunden i vår samverkan. Engagemang, utbildning och samverkan är grundbultar för en fungerande viltförvaltning Engagemanget och viljan att påverka i viltfrågor måste öka. Vi skall vara tydliga med att viltförvaltningen har betydelse för skogsvården, det påverkar skogens utveckling. Det är därför markägaren har ansvaret för viltvården. Vilt är en viktig och självklar del av skogslandskapet. Jägaren är markägarens resurs för att genomföra viltvården. Hur skall vi förändra nuvarande förvaltningssystem? Om vi skall behålla nuvarande system krävs det stora förändringar. Länsstyrelsens styrning måste minska. De har en annan agenda i och med att de inte fullt ut representerar de areella näringarna eller den lokala kunskapen. Den lokala förvaltningen måste stärkas (först måste vi definiera vad som menas med lokal förvaltning, kanske 25 000 - 50 000 ha där hänsyn tas till naturliga gränser i landskapet med möjlighet att i vissa fall gå över landskapsgränsen.

Har ÄFO och ÄSO enats om en plan, skall Länsstyrelsen godkänna den efter att de provat att den är rättssäker. Lst skall inte ha några synpunkter på älgtäthet eller avskjutningsnivå. Vi måste ha tydliga föreskrifter, förordningar och lagar som styr mot målen och inte kan misstolkas. Allt arbete skall baseras på fakta och inte tyckande.

Markägarnas ansvar, engagemang och markägarintresse behöver stärkas och tydliggöras. Vi måste öka kompetensen och kunskapen hos dem som arbetar med hjortviltsförvaltning. Jägare och markägare har ett ansvar att samla in lokala fakta typ älgobs, spillningsinventering, betestryck, slaktvikter. Nuvarande system med fällavgifter för att finansiera Länsstyrelsens förvaltning är inte hållbart.